

Nro 22.

**A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben Martiusnak 17-dik napján 1795.
esztendőben.*

Háborús és Békességes Környülállások.

Az Európai kabinetumok belső rejtekes kamarájának ajtajára olly vastag kárpit vagy onnattatva, hogy a' leg élesebb szemü politikusnak sem lehet azon által látni, 's ki tanulni, mit folynyanak szövjenek abban a' politikának fő papjai, a' ministerek. Ez az oka, hogy most a' békeségről, majd ismét a' háborúról álmodozik a' dolgoknak kétséges ki meneteléről éjjel nappal gondolkozó ember. Hogyha a' *Basileai* congressusra fel gyüllött békesség szerzőknek iparkodását, a' *Stokholmi* és *Koppenhágai* udvaroknak közbenjárását tekéntyük, lehet egy kis reménységünk a'

régen óhajtott békességnek el következéséhez. Ellenben ha a' győzedelmeiben fel fuvalkodott Frantzia Conventnek kívánságait, Hollandiának mostan környülállásait, és mind a' két hadakozó félnek szörnyitő hadi készületeit meg fontollyuk, egészen el keseredik bennünk a' szivünk, és ilyenétén panaszolkodó szókra fakadunk kiaz égnek és földnek istenei ellen: Hát ugyan kevéslitek e' az eddig ki ontatott emberi vért? még sem enyhítettetek e' meg szomjúhságaitokat? — még is dugva tartjátok e' füleiteket a' fiaikat, férjeiket, aty-tyaikat sirató szüléknek, özvegyeknek és árváknak jajgatásaira, a' félelem miatt honnyaikból kifutott, és véres verejtékkal keresett vagyonaiktól meg fosztatott lakosoknak esedezésekre? Té tessétek vissza már valaha hüvelyeikbe az emberi nemzettel fegyvereiket, öntözzétek meg kövér harmattal a' már nyóltz elztendöktől fogva csak nem szüntelen száraz nyavalyában sinlödő olaj fának gyökereit, hadd teremjék meg a' majdan békövetkező tavaszszal a' békességnek kedves izü gyümölsét. *Amen, és úgy légyen.*

A' *Basileai* levelek beszélik, hogy a' Fr. nemzeti képviselők által fel tétetett békességeszikkelyek között legyen ez is, hogy azon állapattyába tétetessen vissza Lengyel Ország, a' mellyben vólt 1791 ikben, e' pedig egy olly feltétel, a' mellyre nem egy könnyen fognak a' *Berlini* és *Pétersburgi* udvarok állani, nem is lehet tekinteteknek nagy meg sértödése nélkül, 's félő, hogy ez által is ne akadályoztasson a' békességnek idejé.

Hollandiának mostani környülállásai is késleltetni fogják a' békességnek idejét. — A' Hollandus patrióták fel tették magokban, hogy kélszebbek akár mit mivelni, mint előbbi constitutiójokat tovább lábbal tapodtatni engedni; mint az Orániai familiát többé magok közzé bé fogadni: ennek ösi jussait pedig mind Európának tsendességére, mind más politica okokra nézve, védelmezni kell az uralkodó fejedelmeknek, kivált-

képen a' Prussiai királynak, a' ki kettős, sőt hármas vérség kötelével vagy on avval ölzve kaptsoltatva. És imé ez az oka, hogy egész ármádiáját a' Westfáliai kerületbe küldötte Moguntzia vidékéről, és a' mint a' *Berlini* tudósítások erőssitik, 120 ezer emberre akarja annak számát szaporítani. A' Hollandusok egész bizodalnokokat a' Párisi Conventbe, *Pichegrü* Generálisba, és az északi Fr. ármádiába helyheztették, e' mellett önnön magok is mind a' szárazon, mind a' vizen erőssen készülnek, 's azzal biztattyák magokat, hogy a' szabadságnak benne meg nem fojtatott lelke, és hazájoknak fekvése, dolgaiknak szereztsé kimenetele mellett, magokra válaltak a' kezeséget.

Közönséges és tudva lévő dolog, hogy már most a' Hollandiai ármádia is ölzve kaptsoltatott az északi Frantzia ármádiával, 's ezzel együtt hadakozik az Anglusok ellen. Vólt is már egynehány tsata köztök, nevezetesen *Feb.* 25 ikén, *Nienhus* mellett a' *Bentheimi* Grófságban, mellyben az Anglusok és a' velek vólt Fr. emigránsok kéntelenek vóltak amazoknak engedni a' csata piatzot, a' kik mindjárt azután az *Ems* vizéig nyomúltak előbre. — *Gróninga* alól is el üzzettek az Anglusok, és Fr. őrizet tétetett a' városba. — *Deilfzielt* is a' Gróningai tartományban el foglalták, a' melly által az *Ems* vizének ki folyását egészen el zárták. *Febr.* 27 ikén *Nieuschantz* nál is meg támadták, és meg is győzték az eggyesült Anglus és Hannoverai seregeket, a' melly viadalban sok Hollandus patrióták vóltak a' Frantziák közt.

A' Prussiai koronához tartozó *Meursi* herczegségben tsendessen mondatnak magokat viselni a' Frantziák, de azomban a' sok hadi sartzal, és tábori proviant adással felettébb terhelik a' szegény lakosokat — 761903 livrát vetettek a' herczegségre, a' mellyből *Meursia* városának magának 557936 livrát kellett vólna le fizetni, hanem a' sok esedezés után, tsak ugyan el engedtetett

annak egy harmad része, a' két harmad része pedig katonáknak fog fizettetni, és így, csak ugyan ottan fog az a' pénz maradni. — A' honnyaikból ki költözött uraságnak vagyonaik sequestrum alá vétettek, 's el petsételettek, de még eddig el nem adattak. A' királyi erdőekben lévő élő fákat mint le vágattak a' Fr. nemzeti képviselők, és rész szerént meg égettettek, rész szerént pedig jó árron el adatták. Más el foglaltatott tartományokkal is hasonló módon bánnak.

A' közönséges fejedelmeknek hadi vezérjei, egy *Osnabrücki* tudósítás szerént, ottan fognak össze gyűlni, a' jövő táborozás plánumának eldöntésére — A' Hollandiai tartományokban fekvő Frantziáságnak száma 87000 emberre tétetik, és még 50000-el fog az Austr. Belgiomi seregektől szaporittatni. Ezeknek számát hol kissebitik, hol öregbítik a' Hollandiai levelek, és e' miatt soha sem lehet azt bizonyosan meghatározni. Akár mennyi lenne, csak hogy ki lehetne őket Hollandiából küszöbölni.

„Egy északi figyelmetes politikus egy terhes afzszonyhoz hasonlítja a' Frantzia revolútiót, a' melly az első elztendőben a' *Chalonsi* mezőségen el temettetett könnyen hívőséget szülte e' világra. A' második terhével egy merő vak gyermeket szült, kinek vakmerőség vala a' neve, de a' ki *Mastricht* alatt száraz nyavalyában meghalt. Harmadik szülött magzattya a' *discordia*, az az, a' viszsa vonás, a' ki valamint nemző attya a' telhetetlenség, úgy ez is naponként jobban jobban öregbedik. Mit fog negyedik terhével szülni, csak az isteni gondviselés tudja: Európának okos része reményli, hogy a' politika, ez a' termékeny anya, már valahára egy olly magzatot fog e' világra szülni, melly az *Okosság* nevet meg fogja érdemlenni, és a' melly által viszsa fogja előbbi tsendességét a' Német Birodalom nyerni. Da, mivel a' múlt Januáriusban, Hollandiának véletlen el foglaltatása által okozott félelme közt, idétlen gyermeket szült, meg válik

mit lehessen reménylenünk. “ Helyesen itélt legyen e’ ez az északi politicus, avagy nem? itélylyék meg figyelmetes Olvasóink.

* * *

A’ jelenvaló hólnapnak 11-ik és 14-ik napjain költ Bécsi diariumban, fel vagynak azok a’ Cs. K. vitézek jegyeztetve, a’ kik vitéz tetteikért, ezen folyó 1795 ik esztendőben arany és ezüst érdem pénzt nyertenek. Az idegen nembelieknek, mint Hazánk előtt esméretleneknek neveiket elhalgatván, a’ *Vécsey* és *Erdödy* huszár regementéből valókat emlitem 1). A’ *Vécsey* regementéből 2 strázsa mester u. m. *Németh István*, és *Bernolák József*, és 9 köz ember kaptak ezüst érdem pénzt. Az utólsóbb strázsa mester a’ *Flammersheimi* ütközetben sebbe és fogságba esett kapitánynak *Pamesik*-nek ellenség kezéből lett ki mentése, a’ Fr. tilzt meg sebesítése, és két lovas Fr. vadásznak agyon vágása, ’s egynek el fogatása által tette arra magát érdemessé. A’ köz emberek nevenként így következnek: 1. *Tóth Miklós* és *Hayas János*. Ez a’ *Flammersheimi* tsatában, két pajtását, u. m. *Nagy Jánost* és *Paszron Józsefet* szabadította ki a’ Frantziák markából, a’ kik közül maga kettőt le vágott, egyet el fogott, a’ többit pedig széllyel üzte. 2. *Orbán József* *Barbácsi* György pajtását, a’ ki alatt a’ lova agyon lövetett, ’s el fogatott, a’ fogságból ki szabadította, egy Fr. lovas vadászt le vágott, ’s ennek lovára fel ültette említett pajtását. 3. *Victori Antal* és *Balogh József* *Berndak* József strázsa mestereket három Fr. lovas vadász kezekből ki mentették, a’ vadászokat le vágták, ’s két lovat nyertek. 4. *Mindszenti Kováts János* látván *Meszze* fő hadnagyának 15 Fr. volenter által lett elfogadtatását, két pajtását néki biztatta, velek együtt a’ Frantziákra rohant, egynehányat közülök le vágott, 1 tilztet és 5 köz Frantziát el fogott, ’s az által meg mentette kedves tilztyét. — 5. *Kürty Ferentz*, *Kováts Demeter* pajtását ki sza-

badította a' Frantziák kezekből és az Ébsteineri hidon is igen vitézi módon viselte magát. 6. *Csányi Demeter*, az Ébsteinéernél történt tsatában ismét el fogattatott Barbácsi pajtását meg szabadította, az ötöt vivő Fr. lovas vadászt lováról levágta, 's arra pajtását fel ültetvén a' Regementjéhez vitte. 7. *Vukovich Vasó*, a' Flammersheimi tsatában egy fején meg sebesítetett pajtását a' Fr. lovas vadász markából nemcsak ki mentette, hanem ennek a' fejét két felé is vágta.

11) Az *Érdödy* huszár regementjéből *Haatz András* és *Kukowa Iván* nyertenek ezüst érdempénzt, az elsőbb azért, mivel a' *Zahlbachi* sántz mellett *Rabarsky* kapitányt, az utólsóbb pedig a' sebbe esett *Sermage* fő strázsa mestert ki mentették a' Frantzia fogságból.

Frigyes Belgyiom.

A' Hollandiai nemzeti képviselők még most is minden nap gyűllést tartanak, és külömbkülömbféle végzéseket telznek hazájoknak, polgári- és hadi dolgaira nézve. Jól tudván ők azt, hogy az Orániai hertzegi háznak sok hivei és baráttyai legyenek a' Batavusok közt, és hogy sokan kívánnak hazájoknak jelenvaló zavaros állapottyában honnyaikból ki költözni, azt végzették *Feb. 5-ikén*, hogy senki a' municipalitásoknak hírek, 's írott engedelmekek nélkül, ki ne mennyen lakó helyéből, annyival inkább a' respublikának kebeléből; a' ki ellenkezőt mivelénd, jószága confiskáltasson, maga pedig keményen büntettessen meg, hogyha a' környülállások kívánnják, halállal is. A' ki az illyetén honnyaikból ki költözőket, lovaikkal, szekereikkel segítik, testekben szenvedendő büntetésre sententziáztassanak. — A' Frantzia seregeknek adatni szokott eleségtől semmi harmintzadót nem fizetnek az adók és a' vevők. — Amsterdámban 7200 Hollandiai gyalogság fog őrizetbe maradni. A' jó reménységnek szigetébe hajók küldettek gabona vételére. — A'

Hágai Karok és Rendek által Párisba küldetett békeség szerző követek *Brantsen*, és *Repelaer* urak, a' nékiek küldetett parantsolatra, hogy t. i. Hollandiára nézve semmit is ne mivellyenek, azt válaszolták, hogy ők tellyességgel semmi zürzavart nem akarnak indítani, hanem tsak ugyan köteleseknek lenni tartják magokat, azoknak, a' kik őket oda küldötték, t. i. a' Hágai fő kórmány széknek, számot adni a' reájok bízott követség-ről. A' helytartó fejedelem test őrző seregéről azt a' végzést tették a' Hollandiai nemzeti képviselők, hogy *Febr. 25* ik napjáig fog a' közönséges kaszszából zsoldot venni, azután pedig elbottsáttatni szolgálattyaából, ezt adván okúl, hogy az illyetén különös seregre nem leszen többé a' respublikának szüksége. Az előbbi Hollandiai armádia is elbottsáttatott, 's helyette más seregek állitattak fel, egy szóval, egészen más rendelkezések tétettek a' Hollandiai respublika armádiájánál. — Tartsuk meg jól, hogy ennekelötte az Utrechti uniónak egyik tikkelye szerént, a' helytartó fejedelem vólt a' Hollandiai armádiának fő kapitánya, vezére, és igazgatója, ő tölle függöttek a' regementeknek tulajdonossai, a' hadi előmenetek, rövideden szólván, egészen ő reá vólt bízva a' Hollandiai respublikának szárazon és vizen lévő hadi erejének fő kórmányozása. A' mostani revolúció után, ezt a' just is magoknak tulajdonitották a' Hollandiai nemzeti képviselők.

Anglia.

A' rendkívül való útakon Hannoverába küldetett levelek beszélik, hogy a' Hollandiai helytartó fejedelem, familiájával együtt, a' múlt Jan. 21-ikén jutott Londonba; hogy a' *Yorki* hertzeg, és *Portlán* hertzeg küldettek el fogadására 's tilzeteletére; hogy minden arany 's ezüst edényeit, pénzét, drága gyöngyeit, 's köveit, sőt az *Orániai* familiának minden fontos irásait, és documentumait is szerentséssen elvitte magával. Egész Európa bámúl azon, hogy ez a' helytartó fejedelem, ki-

nek ditsőséges ősei a' Hollandiai hét frigyes tartományokat a' Spanyol terhes szolgálattya alól ki szabadította, kinek egész familiáját szerette 's tisztelte a' Frigyes Belgiom, és a' kinek szerentsés kormányozások alatt, egy századnál tovább virágzott ez a' hatalmas respublika, most ennyire gyűlölye, 's üldözze azon Háznak mostan élő maradékait, *V. Wilhelm*et, és annak háza népét. Sokan a' Hollandiai patrióták közül azzal vádollyák őtet, de kiváltképen a' helytartó fejedelmét, de helytelenül, hogy a' Hollandiai respublikának constitutióját, szabadságát, és privilegiumait lábai alá tapodta, az igaz patriótákat le nyomta, hivatalyaiktól meg fosztotta, számkivetésbe küldötte, minden közönséges hivatalokba a' maga teremtéseit helyhezette, a' köz Társaságnak temérdek jövedelmeit rész szerént maga kints tárába seprette, rész szerént el tékozlotta, és olly végekre fordította a' mellyek végtére is veszedelmére szolgáltak volna a' Batavusoknak; sőt azzal vádollyák a' szegény helytartó fejedelmet, de meg nem mutathatják, hogy ő a' Londoni és Berlieni kabinetumokkal azoniparkodott legyen, hogy a' szabad respublikából monarchiát tehessen, önnön magát pedig, és maradékait királyi székbe ültettesse. Egy szóval, kigyót békát reá kiáltanak mostan a' Hollandus patrióták a' helytartó fejedelemre és familiájára.

London várasának lakosi közönséges gyűlést tartottak magok közt, és azt végzették, hogy a' békességnek vizsgálta szereztetése véget, egy alázatos esedező levelet nyújtsanak bé az alsó Parlamentumnak. Az Angliai nemzet szabadságának palládiuma, az úgy nevezett *Habeas corpus* actának további fel függesztetése vagy vizsgálta szereztetése miatt kérdés támadván az alsó parlamentomban, 239 én voxoltak annak további fel függesztetésére, 53 án pedig előbbi valóságába és erejébe lejendő vizsgálta helyheztetésére.

Frantzia Ország.

Régulta várakozik a' Párisi Publicum, mit fog a' Convent a' vallás dolgában meg határozni. Ennek a' tárgynak szoros meg vizsgálása, a közönséges Jóra, bátorságra, és törvényekre ügyelő Commissiókra bízott, mellyeknek nevében, a' múlt Feb. 22 ikén tartatott gyűlésben, egy 9 tikkelyből álló decretumot adott bé *Boissy d' Anglas*, és ezek kevés változással helybe is hagyattak a' Convent által. Ezen isteni tisztelet és vallást tárgyazó decretumnak rövid summája ez: Semminémű isteni tiszteletnek gyakorlását nem szabad meg háborítani; egyikért sem fog a' köz társaság fizetni, és sem az isteni tiszteletnek gyakorlására, sem az egyházi szolgáknak lakására helyet mutatni, minden vallású gyülekezet vegyen magának; semmi vallású pap ne járjon állapotját ki nyilatkoztató köntösben, hanem más polgár társaival hasonlóban; a' közönséges isteni tiszteletre való öszve gyűlések a' törvénytévő hatalomnak, és a' köz jóra, 's bátorságra ügyelő Commissióknak vigyázattok alatt fog lenni, de tsak a' közönséges tsendességet, és jó rendet tárgyazó dolgokban; semmi közönséges jelek t. i. harangok ne legyenek az isteni tiszteletre való öszve gyűlésre; önnön magok a' közönségek, a' közönséges isteni tiszteletnek gyakorlására sem örökösen, sem árendában nem vehetnek helyet; az isteni tiszteletnek gyakorlására szükséges költségre sem erőszakosan, sem más szin alatt nem lészzen szabad pénzt öszve gyűjteni; valaki a' közönséges isteni tiszteletet meg háboríttya, a' közönséges bátorság és tsendesség ellen vétkezik, 's méltóképen meg is fog büntetni.

E' szerént a' végzés szerént, most senki sem kényszerítetik Fr. Országban erre, avagy ama vallásra, kinek kinek szabad tettzésére bízatik, akár az igaz istent, akár a' napot, akár a' hódat, akár mást valamit tartson a' leg főbb valóság.

nak, akár a' bibliát, akár a' Kóránt, akár a' Talmudot.

Minekelőtte ezen közönséges isteni tisztelet tárgyazó tikkelyeket a' Convent eleibe terjesztette volna *Boissy d' Anglas*, ekként kezdette beszédjét: Elég sokáig nyögtetek, *úgymond*, a' Vendei osztályban végbe ment szörnyüségnek miatt, mind azok a' vallásnak szép színe alatt mentenek végbe, és ha a' fanatizmus, az az, a' vallásbéli vak buzgóság erőszakos eszközök által le nem nyomattatott volna, soha el nem pusztította volna azt a' szép földet a' háborúnak tüze — szüntessük meg ezt a' pusztító alkotmányt, mellyet hanemha miveléndünk, noha külső ellenségeink ellen mindenütt győzedelmeskedünk, de végtére is tulajdon kezeinkel fogjuk egymást meg emészteni. A' melly eszközökkel éltenek az osztályokba küldetett nemzeti képviselők, a' minden részről hozzánk jött esedező levelek, kényszerítettek bennünket a' közönséges isteni tisztelet eránt is rendeléseket tenni. — Nem kell itten azt vizsgálni, vagyon e' az embernek a' vallásra szüksége, avagy nints.

A' *Moniteur* nevezetű Párisi újság, ekként írja le a' Hollandiai revolútiót, és a' Hollandiai Nemzeti képviselők gyülekezetének mostani előülőjét Paulust: „A' Hollandiai insurrectio, mind a' hét frigyos tartományokban ki terjeszkedik, valahova a' Frantziák bé nyomódnak, mindenütt nemzeti gárdákra formáltatottnak lenni találják a' polgárságot, mindenütt le hányatnak hivatalyaikból a' régi tisztviselők, azoknak fejei megfogattatnak, és esméretes buzgóságú patrióták választatnak helyettek. Az újonnan született Hollandiai Statusoknak választatott nagy Pensionarius *Paulus Péter*, egynéhány fontos munkákat irt a' közönséges jussokról, és ennekelőtte 2 esztendővel bátorzkodott egy könyvetskét nyomtatatni Hollandiában, maga neve alatt, az emberi

ségnek jussairól (h). A' Hollandiai Admirálisnál tekintetes hivatalt viselt, de mivel nem szenvedhette ötet a' helytartó fejedelem, az 1787. ik esztendei revolutio után, meg folytatótt hivatalyától. Az azután következett esztendőben, Frantzia Országba jött, holott a' mint tudva vagyon, nem akarta magát az udvar Hollandiának dolgaiba elegyíteni. — Ekkor Brestiába utazott, a' hól, mint a' dologhoz értő férfiú, tsudálkozott ugyan a' hajó építő házakban gyakorlott tékozláson: hanem észre vette azon ki meríthetetlen segítség kútfejét is, melly szerént valaha egy olly tengeri erőt lehet ki állítani, a' melly féielmére lészzen az Angliai tengeri erőnek. Még akkor megjövendölte néhány meg hitt baráti előtt, hogy nagy változás fogna Frantzia Országban, és Hollandiában lenni. *Rotterdámba* vissza menvén, minden közönséges hivataloktól üres, és filosofusi életet élt. Hogyha tsudálkoznak a' Frantzia republikánusok azon, hogy a' Batavusok, mostani nagy revolutiójoknak első szempillantásában előbbi igazgatásoknak formáját, a' melly a' Hágai Karoknak és rendeknek neve alatt esméretes volt, mindjárt el nem törölték, és hogy mind *Paulus*, mind más fel nyilt izemű patrióták hivatalokat válaltanak fel azon régi kórmány széknél:

(h). *Grosz Pensionair, Raths Pensionair (Pensionarius, publicae rei in Batavis Procurator)* ki légyen a' Frigyes Belgiomban, meg mondottam régi Olvasóimnak. Az újjaknak kedvéért, most is meg magyárazom. A' helytartó fejedelem után, második személy volt ez Hollandiában, olly forma, mint Magyar Országban a' Nádorispán, a' kinek kötelességében állott a' republikának constitutiójára, és fundamentomos törvényeire vigyázni, és a' helytartó fejedelmet tartozó kötelességére, hogy ha azok ellen mivelt volna, meg emlekeztetni. E' mellett, ő volt a' Hollandiai tartománynak örökös referense, dolgainak előadója, örökös

jól meg kell nékiek gondolni, hogy szükséges volt azon régi igazgatás formájához nyúlni, az anarchiának el távoztatására, a' tormányokra fel osztott, és a' helytartó fejedelemhez hiv, 30—35 ezer főből álló ármádiának ki fegyverkeztetésére, el botsátatására, és a' közönséges kaszának, a' kereskedésnek, a' hajókázásnak, és más hasznos dolgoknak további fenn tartására. ,,

Miot, a' külső dolgokra ügyelő Commis-siónak eddig volt biztosa fog követségbe men-ni Olasz Országba, mint követség titoknokja fog-ja ötöt követni *Reinhard*, a' köz Jóra ügyelő Commis-siónál, a' politica correspondentiának ed-dig volt igazgatója, kinél azon tárgyra nézve ér-demesebb, és nagyobb talentomú ember nem tartatik Fr. Országban. *Miot* helyére *Colchen* ál-litatott elő.

A' köz Jóra ügyelő commissionak képében, következő jelentést tett *Pellet* a' Conventnek, *Feb.* 18 ik napján: Egymást nyomban követő győze-delmeitek miatt allig tud a' Commis-sió bennete-ket tudósítani, a' Fr. katonáknak vitézségeket, mindenütt böltsesség követi, a' Hollandiai Patrióták örökké való alliántzot akarnak a' két köz Társaság közt fel állítani; semmi ellenkezés, sem-mi rendetlenség nem követte Hollandiai győző-delmeinket; közönségessé lett ottan a' revolutió; minden Hágában múlató idegen ministerek szeren-

deputátusa a' Hágai kormány széknél, és bel-ső titkos tanácsos. Egy szóval, a' nagy pen-sionarius is volt, ha igazán viselte hivatallyát, a' Hollandiai respublikának lelke. Öt eszten-dönél tovább nem viselhette hivatallyát, hanem-ha újobban választatott, és meg erősítettett lé-gyen abban. Ezt a' méltóságos hivatalt van den Spiegel viselte mostanában, hanem mivel a' respublika leg nagyobb ellenségének lenni tartatott, nemcsak meg fosztatott hivatallyá-tól, hanem mindjárt fogságra is küldetett.

tsét kívántak nemzeti képviselőinknek el kezdett győzedelmeinkhez; *Richard*, a' ki eddig a' köz Jóra ügyelő Commissiónál Hollandiának ügyét folytatta, parantsolatotok szerént, már el ment Hágába. — Majdan projectumot fog eleitekbe terjeszteni ez a' Commissió, a' melly szerént kell Hollandiával a' politica és kereskedésbéli tárgyakra nézve bánni, 's avval állandó és hasznos szövetséget mivelni. — Felettébb sok Anglus magazinumok estek győzedelmes seregeinknek kezekbe. A' Dániai és Amériikai hajós kapitányok nem veték fel hajóikra a' Hollandiából ki futni akart Fr. emigránsokat — A' Hollandiai flottán szolgált hajó sereg esküvéssel kötelezte magát arra, hogy nem fog a' Fr. republica ellen fegyverrel szolgálni, kész jó rendet és jó fenytéket tartani, mindent jó állapotban hagyni igyekezni, és ki nem repülni a' Hollandiai kikötő helyekből a' Frantzia Generálisnak parantsolattya nélkül.

Egy Frantzia nemzeti biztos illyetén tudósítást küldött a' köz Jóra ügyelő Commissiónak Texelből: Az itten vólt Hollandiai flotta ellen küldetett expeditió, azon emlékezetes történetek közzé tartozik, mellyek hiressé tették a' Hollandiai revolutiót. A' flottát, nem hajós seregeink, hanem gyalogságunk, és lovasságunk által foglaltattuk el, 14 linea, és 25 kereskedő hajó, mellyek közt 6 Anglus hajó vólt, estenek kezünkbe. Néhány napokkal ez előtt a' Hollandiai Admirális hajóján ebédeltünk, igen barátságosan fogattak bennünket a' hajós legények; hanem vélek is, és a' Hollandiai armádiának maradványával is emberségesen bántak vitézeink — A' jégnek köszönyük a' Hollandiai flottának el foglaltatását. — Igen sok emigránsokat fogtunk el *Helderben*, *Medenblykben*, *Enkhuysenben* és *Hoornban*, sokan közülök Frislandiába akarván a' jegen futni, a' tengerbe merültek. “

„ A' Frantzia Constitutió Belga nyelvre fordítatott Hollandiában, és minden városokban 's helységekben, közönséges helyekre ki szegezte-

tett, nem azért, a' mint a' Fr. nemzeti biztos írja a' Párisi köz Jóra ügyelő Commissiónak, hogy bé vegyék azt a' Batavusok, hanem hogy az által meg világositasson a' nép, és hogy a' nem sokára Hollandiában tartatandó közönséges nemzeti Gyűlésben ki választassanak azok a' sarkalatos principiumok, a' mellyek a' Hollandusoknak gondolkozása módjával, erköltsökkel, és szokásaikkal leg inkább meg egyeznek — Amsterdamból 800 főből álló seregünk marsirozott északi Hollandiába, 's helyekre 600 rakkol bé. Reménylhettyük, hogy velünk egyet fognak érteni a' Hollandusok, és jövő tavalszal velünk együtt látogatására akarnak az Anglusoknak menni.,

„A' *Walchereni* Hollandiai szigetnek lakosai magok által vitték Selandiába azokat a' Frantziákat, a' kik eddig *Cadsanban*, *Hulstban*, és *Axenben* vóltanak, még pedig hármás színű vitorlás hajókon — *Vlissingába* lett jutásokkor rendkívül való örömmel és barátsággal fogadták vitézeinket a' lakosok.“

A' Párisi köz Jóra ügyelő Commissió egy parantsolatot hirdettetett ottan ki, melly által minden ottan mulató idegeneknek neveiket, rangjaikat, és foglalatosságaikat kötelesek írásban bé adni a' házai gazdák.

A' *Brüszszelben* lévő nemzeti képviselők mind Brabantziában, mind Flandriában meg tiltották a' pálinka főzést, a' melly által igen sok gabona meg emészttetett. Egyedül Flandriának napkeleti részében 181 pálinka főző házak vóltanak, a' mellyekben naponként 200000 emberre való gabona, és 9000 familiára való szén consumáltott. —

Marec illyetén jelentést tett a' Conventnek a' köz Jóra ügyelő Commissiónak képében, a' Brestiai Fr. flottáról: Ez a' flotta, *úgymond*, 34 napi ide 's tova lett járkálása után, *Febr. 1 ső* napján ismét bé ment a' Bresti kikötő helybe. Szerentsés vólt, és szerentsétlen. Szerentsés any-

nyiban, a' mennyiben *Howe* Admirált tartóztatta, és meg akadályoztatta a' napkeleti és napnyugoti Indiára készülő Angliai flottának ki repülését; 70 hajókat vettenek el tölök fregáttáink, és 1300 embert fogtanak el azokon. Meg mutatta a' Fr. respublika, 34 linea hajóinak télnek idején a' nagy tengerre lett ki repitetése által, hogy mindenkor szembe szálhat Angliának tengeri hatalmával. Szerentsétlen vólt annyiban, a' mennyiben, idestova lett úszkálása alatt, három linea hajója, a' *Scipio*, a' *Superbe*, és a' 9 ik *Thermidor* el süllyedtek, Az utolsó, melly ennekelötte *Jakobinusnak*, 's az előtt *Augustusnak* neveztetett, semmire kellő vólt (*Brávó brávó!* kiáltozták a' halgatók) Egyébb aránt igen derék iskola vólt ez a' téli tengeri utazás hajó seregeinkre nézve, és telylyességgel nem kételkedik a' köz jóra ügyelő Commissió azon, hogy vitéz hajós katonáink rövid idő múltán minden tengereken, tekéntetet ne szerezzenek magoknak. Ez a' flotta Jan. 30 ikától fogva 119 ellenséges hajót vitt bé a' Bresti ki kötő helybe, és 19 et süllyesztett el a' tenger vizeibe. “

Az el múlt *Febr.* 10 ikén tartatott Convent gyűllésében emlékezetet tévén *Richard* a' köz Jóra ügyelő Commissiónak nevében, egy Olasz Országai fejedelemmel tett békességes, és neutralitási tractáról, az a' kérdés fordúlt fel: Békességet kell é a' Fr. republikának maga ellenségeivel tsinálni, avagy nem? ha kell, mitsoda fel tételekkel? közönségessen é, vagy magánosan? E' tárgyról különböző értelemben vóltak néhány tagjai a' Conventnek, ki el kerülhetetlenül szükségesnek, ki nem ollyannak lenni mondván azt a' Fr. republikára nézve. Egyebeknek beszédjét el mellőzvé, egyedül az Oysei Olztály deputátusának *Bourdonnak* értelmét említem. „Abban a' szempillantásban, *úgymond ő*, mellyben meggyőzöttetett ellenségeink előttünk reszketnek, úgy festetnek le a' Frantziák Európának szemei előtt, mint ollyak, a' kik halálos ágyaikkban fekszenek,

és szomjúhozzák a' békességet? Igen is szomjúhozzuk a' békességet, mivel nem kedvellyük a' vér ontást; mivel az emberi nemzetnek bölcsőségét kívánnyuk; mivel hofzszas munkáinknak jutalma a' békesség léfzen; de soha se kívánnyuk azért a' békességet, mivel a' szükség kényszerit bennünket arra. Épen nem, lehetetlen a' Fr. respublikának erejét ki meríteni, és az a' projectum, hogy éhség által kell Fr. Országot meg győzni, mindenkor nevetséges vólt. Tsudálkozni lehet, hogy még itten is aristokratákhoz illő beszédeket kell hallanunk — Betsüllöm *Lacombet*, de meg tzáfolom értelmét. — El ne felejtsétek, hogy a' hadindításának, és békekesség szerzésnek jussa a' nemzeti képviselőkhöz tartozik, egyedül ő nékiek vagyon jussok más nemzetekkel békességre és traktára lépni. “

Olasz Ország.

Az el múlt hólnapnak végén hadi Tanács tartatott *Majlandban*, a' jövő táborozásnak planuma felől. Jelen vóltanak abban Gr. *Wallis*, az egyesült Austriai és Pedemonti hadi népek eddig vólt all-kormányozója, egy Anglus Admirális, és Generális, Gr. *Wilczek* Majlandi udvari minister, és a' Modenai 's Pármai udvaroknak küldötjeik — Toulonból szüntelen pihent Frantzia seregek marsiroznak a' Génuai respublikának földjére, és a' mint iratik, Olasz Országban is ki akarják hatalmokat terjeszteni.

Ezen környülállások által indíttatván a' Nápolyi lakosok, esedező levelet nyújtottak bé a' Fels. királynak azon királyi rendelés ellen, melly szerént 16 ezer ember parantsoltatott *Lombardiába* menni. Vólt is hafzna kéréseknek, és már most tsak 1500 ember fog oda hajókon vitetni.

* * *

Titt. *Sróbl Zsigmond* urat, Tek. Baranya, Tólna, és Somogy Vármegyéknek törvényes Tábla Biráját, Cs. K. Tanácsossá tenni méltóztatta Fels. Urunk.